

Polonijne Okienko na Świat (15/08/2025)

Świat

- Grecja wprowadzi obowiązkowe opaski monitorujące dla migrantów, którym odmówiono azylu, aby przyspieszyć deportacje i zaostrzyć kontrolę – ma to powstrzymać ich przed unikaniem deportacji.
- Białoruś ogłosiła, że jej wrześniowe manewry wojskowe z Rosją „Zapad-2025” obejmą ćwiczenia z „planowania użycia” broni jądrowej i hipersonicznych rakiet Oresznik. Białoruś chce być „gotowa na wszystko” w obliczu „militaryzacji przy jej granicach”. Podobne manewry odbyły się już rok temu.
- Od 8 sierpnia w moc wszedł unijny Akt o Wolności Mediów, który pozwala na aresztowanie dziennikarzy, jeśli „jest to uzasadnione interesem publicznym”, np. pod zarzutem domniemanej dezinformacji.
- W hiszpańskim mieście Jumilla, partia Vox zakazała muzułmańskich festiwali w miejscach publicznych, o ile nie organizuje ich rada miasta, by podkreślić, że Hiszpania jest „ziemią chrześcijan”.
- Wlk. Brytania, 23-l. Nigeryjczyk, który seksualnie napadł 19-latkę w 2022 r., nie trafi do więzienia, bo wg wyroku „miał trudne dzieciństwo oraz trudne pochodzenie i trudne życie”, a jego przestępstwo sędzia uznał za „chwilową aberrację”.
- Pożar, który szaleje w amerykańskim stanie Kolorado, do sobotniego popołudnia objął obszar o powierzchni ponad 370 km kw. na południowy zachód od miasta Meeker, w tym prawie 110 km kw. terenu strawił w ciągu zaledwie jednej nocy - podała stacja CBS News. To szósty co do wielkości pożar w tym stanie od 2001 r.
- Z prędkością 321 km na godzinę jechał kierowca samochodu osobowego autostradą na A2 na zachód Berlina, przekraczając obowiązujący na tym odcinku limit prędkości o 200 km na godz. - podała agencja AP, powołując się na policję z Magdeburga. To najwyższy zanotowany pomiar.
- Premier Benjamin Netanjahu oświadczył w niedzielę podczas konferencji prasowej w Jerozolimie, że ponieważ Hamas nie chce się ugiąć, Izrael nie ma innego wyjścia, jak „dokończyć robotę” i pokonać go. Podkreślił, że celem nie jest zajęcie miasta Gaza, lecz „wyzwolenie Gazy”.
- Dowództwo marynarki wojennej Portugalii wezwało w niedzielę obywateli o informacje w przypadku pojawienia się u brzegów kraju łodzi z nielegalnymi imigrantami. Apel ma związek z przybyciem do tego kraju w piątek łodzi z 38 Marokańczykami.

- Według portalu Delfi, zakłócenia sygnału GPS obserwowane nad krajami bałtyckimi oraz rejonem Zatoki Fińskiej są generowane przez tajny rosyjski kompleks wojskowy zlokalizowany w obwodzie królewieckim. Jednym z głównych zadań tego ośrodka jest monitorowanie satelitów oraz systemów łączności państw należących do NATO.
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych Azerbejdżanu po raz pierwszy opublikowało tekst paraflowanego traktatu pokojowego między Azerbejdżanem i Armenią. Strony zrzekają się roszczeń terytorialnych oraz rezygnują z użycia siły. W pertraktacjach pomiędzy zwaśnionymi od lat narodami brał udział prezydent USA Donald Trump.
- Drogi do pokoju nie da się wyznaczyć bez Ukrainy - oświadczyli przywódcy 26 państw UE. Zaznaczyli, że rozwiązanie dyplomatyczne musi chronić także interesy bezpieczeństwa Europy. Zadeklarowali, że UE jest gotowa na gwarancje bezpieczeństwa, a ich częścią musi być zdolność Ukrainy do skutecznej obrony.
- Ośmieszenie chińskiej straży przybrzeżnej i marynarki: sieć obiegło nagranie, jak dwa chińskie okręty zderzyły się podczas próby prowokacyjnego blokowania statku filipińskiego, co zakończyło się poważnym uszkodzeniem 1 z chińskich statków.

Polska

- Prezydent Nawrocki postuluje, by symbole i barwy banderowskie stały się w Polsce zakazane, nad czym pracował podczas pełnienia funkcji w IPN. Dodał, że przepisy w tej sprawie są już w Sejmie i "to należy zrobić".
- 54% ankietyowanych Polaków chce zwiększenia władzy wykonawczej prezydenta tak, by miał ją większą niż premier. 38% chce, aby premier miał większą niż prezydent. Otwiera to dyskusję nad ewolucją ustroju i Konstytucji w stronę ustroju prezydenckiego lub kanclerskiego.
- Przemysł zasygnalizował urzędowi pracy masowe zwolnienia. Pracę stracić może 80 tys. Polaków, 2x więcej niż w zeszłym roku w tym sektorze i więcej, niż w pandemicznym 2020. W I półroczu pracę w przemyśle straciło już 17 tys. ludzi. W II półroczu zapowiada się, że proces przyspieszy. Przykładem jest PKP Cargo, które rozpoczęło zwalnianie 765 osób.
- Centrum Onkologii w Bydgoszczy nie otrzymało środków z KPO, zabrakło mu zaledwie 1 pkt. w ocenie wniosku; ośrodek hospitalizuje 22 tys. pacjentów rocznie, a dyrektor mówi o kontrowersyjnych kryteriach oceny, np. badano, jak szpital leży geograficznie i ile ma populacji w promieniu 70 km, gdy nawet 25% pacjentów jest spoza regionu.
- PKP Cargo rozpoczyna kolejną falę zwolnień grupowych. Decyzja zapadła po braku zgody związków zawodowych na propozycję zmian Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Do końca września spółka pożegna się z ok. 765 pracownikami.
- Ponad ćwierć miliona złotych dotacji z KPO dostała firma o nazwie "Festyn Marco Hagemann". Przedsiębiorstwo specjalizuje się w "ruchomych placówkach gastronomicznych", a na profilu mediach społecznościowych powiązanym z firmą, widzimy liczne relacje z festynów... w Niemczech.
- W ramach afery KPO wyszło na jaw, na co były wydatkowane pieniądze z Krajowego Planu Odbudowy. Środki, które teoretycznie miały ożywić branżę hotelarsko-restauracyjną były wydawane na dość absurdalne cele. Solarium w pizzerii, jachty, noclegi w "kebabowniach" czy drogie samochody - to tylko kilka przykładów. Jednak, w myśl tezy Donalda Tuska: "odziedziczyliśmy także bardzo poważny problem. Czyli dwuletnie opóźnienie. Inaczej niż inne państwa europejskie, mój rząd musiał nie tylko odblokować te środki, ale też stanąć - dosłownie na głowie - żeby zdążyć je wydać".
- Nie milkną echa afery z rozdawaniem pieniędzy z KPO na absurdalne projekty lub takie, które nigdy nie powstały. Okazuje się, że nawet rodziny polityków Koalicji Obywatelskiej skorzystały na tych dotacjach.

W sprawie wypowiedział się polski przedsiębiorca Michał Koltys, który nie zostawił suchej nitki na rządzie Donalda Tuska. - Ja nie mam pretensji do tych przedsiębiorców, którzy złożyli te wnioski (...). Natomiast mam pretensje do idiotów, którzy takie projekty zrobili. Bo przecież każdy nawet nieogarniający ekonomii i matematyki wie, że to nie są pieniądze za darmo" - mówi w filmie opublikowanym w mediach społecznościowych.

- Komisja Europejska nie pozostaje obojętna na bulwersujące opinię publiczną informacje o wykorzystaniu środków z KPO. "Polska ma obowiązek podjąć działania wyjaśniające" - powiedział w rozmowie z RMF FM Rzecznik Komisji Europejskiej, Maciej Berestecki.
- W reakcji na aferę KPO rząd powołał sztab kryzysowy i rozpoczął kontrole w instytucjach przyznających dotacje, chociaż wicemin. funduszy Jan Szyszko (Polska 2050) stwierdził, że „większość beneficjentów programu HoReCa spełniła wymogi formalne”, a nieprawidłowości to margines z wypłaconych dotąd 110 mln zł.
- Sytuacja emerytów i rencistów w Polsce staje się coraz gorsza. Eksperci wskazują, że przybywa osób, które pobierają emeryturę niższą od minimalnej. Dodatkowej waloryzacji świadczeń we wrześniu nie będzie, a dotychczasowe podwyżki dla wielu okazały się groszowe.
- Media społecznościowe żyją tym, co w sobotę wydarzyło się na PGE Narodowym w Warszawie. Mianowicie, podczas koncertu białoruskiego rapera - Maxa Korzha, skierowanego głównie do publiczności ukraińskiej i białoruskiej, doszło do skandalicznych zachowań. Podczas wydarzenia - grupy fanów muzyka - głównie z Ukrainy rozwieszały banderowską, czerwono-czarną flagę UPA. Przed rozpoczęciem imprezy doszło również do przepychanek z ochroną.
- Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym postanowił przedłużyć okres zawieszenia w czynnościach prokuratora Michała Ostrowskiego, zastępcę Prokuratora Generalnego na okres kolejnych 6 miesięcy - zakomunikowała Prokuratura Krajowa.
- W poniedziałek 11 sierpnia zmarł były oficer policji, antyterrorysta, poseł na Sejm I, II, III i IV kadencji, doradca prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego do spraw bezpieczeństwa, Jerzy Dzięwulski. Dzięwulski zmarł w wieku 81 lat po ciężkiej chorobie w szpitalu MSWiA w Warszawie.
- Europejski Trybunał Praw Człowieka przyjął dziś skargi w sprawie dotyczącej ks. Michała Olszewskiego i Funduszu Sprawiedliwości, dotyczące rezygnacji z Systemu Losowego Przydziału Spraw w Sądzie Okręgowym w Warszawie oraz niewłaściwego obsadzenia stanowiska Prokuratora Krajowego w Polsce. Samo przyjęcie skarg mec. Michała Skwarzyńskiego oznacza, że ETPCz podzielił jego argumentację dotyczącą "systemowego naruszania prawa w Polsce".
- Nowy min. sprawiedliwości Waldemar Żurek w wywiadzie dla „Wyborczej” zapowiedział celowe łamanie przepisów wg doktryny „demokracji walczącej” Donalda Tuska – wg niego „ślepe trzymanie się ustaw niższej rangi, które betonują system, jest prawdziwym działaniem wbrew prawu” i porównał prawo do źle zrośniętej ręki, którą należy najpierw ponownie złamać, a dopiero wtedy prawidłowo złożyć.

Australia

- Australijski ekspert Andrew Tulloch, były pracownik Facebooka i konkurencyjnej OpenAI, wraz z byłą dyrektorką ds. technologii Mirą Mutari założył start-up Thinking Machines Lab, który zajmuje się sztuczną inteligencją. Właśnie branżę obiegła wiadomość, że odrzucił oszałamiającą ofertę Marka Zuckerberga, który chciał dać mu wynagrodzenie w wysokości 1 mld dolarów.
- Australijski Bank Rezerw na wtorkowym swoim comiesięcznym posiedzeniu obniżył stopy procentowe o kolejne 25 punktów (0,25%).

- W południowej Australii doszło do rozległego zakwitu toksycznych glonów z gatunku *Karenia mikimotoi*. Zjawisko szkodzi zarówno lokalnym ekosystemom, jak i ludziom. Rząd przeznaczył znaczne środki na walkę z problemem.
- Ministrowie spraw zagranicznych Australii, Niemiec, Włoch, Nowej Zelandii i Wielkiej Brytanii potępilli we wspólnym oświadczeniu decyzję Izraela o rozpoczęciu nowej operacji wojskowej w Strefie Gazy oraz okupacji samego miasta Gaza.
- Australia uzna państwo palestyńskie podczas wrześniowej sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ - oświadczył premier kraju Anthony Albanese.
- Brytyjska turystka przyznała się do zabójstwa w Australii. 25-latka śmiertelnie potrafiła mężczyznę, jadąc na elektrycznej hulajnodze. Miała ponad trzykrotnie przekroczony dozwolony limit alkoholu we krwi.

Opracował:

Bogusław P.